

Latweefchu Awises.

Nr. 9.

Zettortdeenà 3. Merzi.

1860.

Wilna. Awises raksta, la schinnis mehne-
schas 10 tuhft. Schihdi fwehti apfohlishees, la
nelahdu brandwihnu, allu, neds zittu tahdu dseh-
reenu, ar ko warr peedfertees, wairs ne dserfchoht.
Schihdu ammatueeku zumptes paschas pirmas fcho
padohmu isdewufchi un usnehmufchees, tad zitti
tapat darriufchi. Swehts preeks bijis redseht, la
Schihdi no sawas basnizas pa tuhftoscheem isnah-
koht, preezigi weenà balsi faulufchi: „Lai dsird
wiffi, la mehš paschi apfohlijufchees preeksch Dee-
wa, un wairs ne dserfim tohs pohsta dsehreenus!“
Tà rahdahs, la ir zitti Schihdi tà darrihs. Jaw
taggad schenkis un krogos wairs ne redsoht nelah-
du Schihdu. Tè irr pateesi ko stahstih ar preeku.

Berline. No turrenes raksta, la muhfu wal-
dischana pawehlejuse to dselses-zellu no Dpflas
lihds Dinburgai gattawu taifih, tà la fcho pawaf-
far warr fahkt braukt, un no Endkühnes pee Bruh-
fchu rohbescheem lihds Kaunas lihds Nowemberim fchi
gaddà pabeigt — atkal no Kaunas lihds Dinburgai
lai nahkoshà gaddà pabeids taifih, tà la tad no
Pehterburgas lihds Berlini un tahtaki pa dselses-
zellu warreschoht braukt.

Aurika. Meeru ne warrefufchi faderreht, jo
Maroffeschi luhgufchi, lai pagaidoht 12 deenas,
kamehr tee no sawa Keisera buhfchoht sinu dab-
bujufchi, woi tahdu meeru gribboht, jeb ne; bet
O'Donnels teizis, la til ilgi ne warroht us to gai-
dih. Ja ne warroht tuhda meeru faderreht, tad
karsch un karsch. Noskummufchi tee effoht ais-
gahjufchi, bet Spanjeri til tuhda taifijufchees eet
us Tangeri, bet papreeksch taifahs Rabatu pil-
fatu pee juhemallas ar 28 tuhft. zilweku, panemt.
Pa tam ar karra-luggeem dewufchees us Larafchas
un Arzilles pilfateem, tohs 26tà Webruari bom-
bardeerejufchi un dauds flahdes tur padarriufchi.

Taggad Gibraltares kanahlà leelas wehtras plo-
fahs, la luggeem japaleek ohstà un meerà. Ma-
roffas walsti laudis effoht nemeerigi un tur fajul-
fchanas deesgan.

Parise. Keisera Napoleons Rahts-deenà lee-
lu runnu teizis par sawas walsts un zittu walstu
leedahm, un arri istradhijis, la taggad nodohma-
jis ar Italiu zittadi darriht, ne la lihds schim bij
nodohmajis. Ne gribboht wehleht, la wiffa Wid-
dus-Italia peeturrahs pee Sardinjera, bet lai Tos-
kana paleek par ihpaschu walsti, un atkal Sawojas
semme lai atstahj no Sardinijas un peeturrahs pee
Sprantschu walsts; jo, ja zaur to tee leelee Alpu
kalmi Sawojà ne palikfchoht par rohbescheem stary
Sprantschu un stary Sardinias walsti, un Sardi-
nia peedabbujuse wiffu Widdus-Italiu par dauds
stipra un leela palikfufe, tad Sprantscheem ne buh-
tu nelahdas drohfschibas. Lai Italeeschi sa-
aizina un fuhda no wiffem pilfateem un zeemeem weetnee-
kus leelà Landagà un tad flaidri paschi isteiz, woi
gribboht pateesi pee Sardinias peeturretees, jeb ih-
paschu walsti eetaifih. Tà rahdahs, la Napole-
ons tur gribb ihpaschu walsti un tad tur par Reh-
ninu eezelt sawu raddineeku. Arri schehlojahs, la
Bahwests ne gribboht un ne gribboht klaufih win-
na padohmu. Tà tad Italeescheem nu zehlu-
fchees jaunus behdas redsedami, la ne notikfchoht
pehz winnu prahta un tee nu ne sinn ko darriht,
bihstahs, la bes karea to ne warreschoht iswaddih
un tamdeht sataifa wiffu us karru. Sajulfchanas
un nemeera tur par dauds, itt là jaw gaddahs al-
lasch teem, kas naw ar meeru ar to, kas teem jaw
rohà irr, bet kahro pehz augstahm pafauls lee-
tahm.

Amerika. Muhfu laffitaji sinn, la Kali-
wornijas semme, Amerikas pufsfallà, dauds selta

atraddē. Taggad arri fluddina, ka wiſſi ſemmes augli tur parleeku labbi augoht. Zits rahzēns tur welfoht 73 mahrzinas; zits ruttis 10 mahrz., leels gurkis 141 mahrz., ſihpols 4 mahrz., kahpoſta galwa 32 mahrz., kartuwelis 23 mahrz., zitrone 3 mahrz., bumbeere 3½ mahrz., ahbols pahri par 2 mahrz. u. t. j. pr. Nu, to gandrihs warram tizzeht. Effam redſejuschi ſchepat Kurſemmē leelu gurki, kas pee 100 mahrz. wilka un ruttu, kas wilka 7 mahrz. Tad jau ſinnams ar ſeltu ſuhdotā ſemmē warr iſaugt wehl jo leeli! — Bet kad wehl laffam, kahdus negantus auglus labbiba tur atneſfoht. ka no puhra ſehjuma auſu warroht tur dabubht 300 puhruſ, no puhra kweeſchu 600 puhruſ; ka rudſu wahrpas kahdahm reiſehm iſaugoht pahri par trihs affim garros, tad jau teeſcham ne palikſim uhja! ne eeſaukſchees. Warretum jau ar meeru buht, kad rudſis ir ar wiſſu ſtobbri til garſch iſaugtu. Amerikas Janki, (tā noſauz kahdahm reiſehm Seemet-Amerikas eedſihwotajus, kas no Angtu ſaknes zehluſchees), proht daſchu labbu gudru leetu, bet reiſehm arri nelabbu, ir to melloſchānu. Winnu gaddu tur ihpaſchā grahmātina ſadruffaja it brihniſchligas ſinnaſ, prohti, ka ſwaigſnu ſinnataji ar leeleeem ſihkereem mehneſtina gaiſchi laudis eſfoht ſaredſejuschi. Effoht maſi wihereli, kahdu ohlekti tiffai garri, ar ſpahrniſcheem u. t. j. pr. Schi grahmātina kahrigi tuhſtoſchu tuhſtoſcheem tappe pirkta un laffita; un ſarakſitajſ un druffkatajſ ſmeedamees leelu naidu ſabahſe kabbatā. Bij taiſneem rakſtitajeem deesgan darba, lihds ſchahdus mellus no tauſchu galwahm attal iſdſinne. — e.

Wahzſemmē weens leels rehkinatajſ aprehkinajſ, ka no paſaules raddiſchānas lihds ſchim laikam 14 tuhſt. milj. zilweku karrōs aplanti. Kad wiſſi ſchee uſzeltōhs un weens ohtram rohkas ſneegdami rinkli noſtahtōhs, tad ſchis rinkis 600 reiſes ap muhſu ſemmi (kurrai wiſſapfoht irr 5400 juhdes) ſneegtu. Zeb kad winni tiffai ſawus widdus pirkſtus weenu ohtra gallā ſtahditu, tad winni 6 ſimts tuhſt. juhdes augſtaku ſneegtu, ne kā mehneſis no mums ſtahw. Un ja weens wiſſus lihds ſchim laikam karrōs nolautus zilwekus gribbetu ſkai-

tih, kam waijadſetu iſdeenas 19 ſtundas pee tam ſtrahdaht, tad til pehz 330 gaddeem wiſſch tittu gattawē.

J. K.

Juhras-zuhka.

Ahrē! woi tad juhra uſees zuhkas? warrbuht noſlihuſchu, bet dſihwu gan ne, — ja kuggineekſ ne barro kahdu ſawā kuggi! Nu, — no tahdahm zuhkahm, kas ar ſawahm iſchetrahm kahjahm wirs ſemmes ſkreen, taggad ne buhs ſtahſtiſchānas, — jebſchu rohdaſ arri tahdas, un ko ſauz par juhras zuhzineem, kas maſini irr un maſini paleel, ka maſi krallini un ar baſſi kā ſiweneem, pellehki un plekſkaini, gandrihs ar plikku ahdu, un ko, kaſtan, laffitajſ redſejis iſtabās pee kungeem Zelgawā woi Mihgā, woi Leepajā woi zittur tur, un kam ihſtenas mahjas irr eekſch Amerikas, Braſilias ſemmē. Schee nu ne irr behrni tahm ko ſauz par juhras-zuhkahm un kas itt pateſi dſihwo paſchā juhra, — bet kam ar zuhkahm wairak nekahda zitta lihdsiba bes tahs weenigas, ka winnahm ſpekkiſ muggurā un degguns kā purns. Labbaki juhras-zuhku lihdsina ar walswehra behrnu, til ka platta aſte wiunai naw ſchkehrſcham, bet kā pee ſiwim. Tad nu kahjas tai arri newa, jebſchu ſiwim ta til maſ peeſkaitama, ka walswehrs nē, (ko zitti nepareiſi ſauz par walſiwi). Kahdu 4 lihds 6 pehdu garra un pat garra, lihds 8 pehdu un wehl wairak, ar gluddenu ahdu, kas augſcham jo melna, appakſch puſſē jo balta, juhras-zuhka arri muhſu juhra ne rehti redſama, jo labpraht ta peeſkreij kuggeem un ne zil tahlu nohſt tohs pawadda itt ka patiktu wiunai zilweku beedriba, un juhra braukdamſ patē eſmu redſejis, ka wiunās pa trijahm un iſchetrahm bija klahht un lehkaja uhdeni itt ehrmigi, itt kā lehktu kuhlōs; bet to ſchi juhras-zuhka iſdarra tā, ka ar galwas puſſi uſ appakſchu lohluſees kā puſe mehneſs, un ar ſawu plattu aſti ſidama uſ augſchu, aſchi lezz uſ preekſchu. — Geſkreij nabbadſina daſchu reiſ itt netihſcham ir muhſu juhremallas ſweijneekſeem tiſklōs un ar teem tohp iſwilka. Tā no tizzees pee Leepajas preekſch kahdeem 9 gaddeem, ka peezi gabbalus tirgū pahrdewe, un weenu dabjuja

pee Dundangas juhrmallas. Iswiltai tad balsf stenedama un waidedama fà masam behrnam. Pehz pahru gaddu dabbuja atkal trihs pee Leepajas un weenu pee Iggaunu semmes juhrmallas. Un taggad buhs gandrifs 25 gaddi fa pee Nihgas juhra nokehre juhras-zuhku nabbaga sweijneeka atraitne, us piläsfatu to pahrdewe Kreemu wihram par 25 rubf. un schis buhdu ustaisjees, to rahdija par naudu; 5 kapeiku bija jamaksa kas gribbeja to redseht, un wihrs fà gan ohtruteef til dauds pee tam pehnjees ne fà pats bija maksajis. Schi juhras-zuhka wilke pufsafoht birkamu, un garums bija no 6 pehdam. Bet tas wehl nefas naw prett to, fo preefsch nu 77 gaddeem sturmis usgabjis Nihgas juhrmallai pee Bulles, kas bijusi garra wairaf ne desmits pehdu. Kad nu tuwaki apraug scho putnu, tad reds, fa galwa masa, un tai wirsä zaurums, gaur fo brihscham uhdeni lezzina us augfchu; azzis masas, mitte fà ihfs zuhku purns; mehle refua un garra; sohbu labs pulzinsch, — masai sortei lihds 25, — leelai lihds 47. Arri ausis irr, ar fo itt labbi warr därecht. Appalsch ahdas spekkis gan treiju pirkstu beesumä. Galka gan naw pawissam imeffiga, bet nabbaga laudis tapat to ehd un arri eefahli fà zuhku galku. No spekka iswabra trahnu.

Ischkirer diri sortes; weenu ar gareu spizzu fnukki, — un schi kahdu 6 pehdu garra; ohtru ar ihju fnukki un tai 4 lihds 5 pehdu garums.

H. K—U.

Sinna par Awrikas un Australias jaunahm lantfahrtehm.

Awrikas un Australias lantfahrtes effam abbas weena lappä falikkuschas tamdeht, lai teem lantfahrte draugem ne buhtu dubbulta nauda, diwi reises 15 kapeiki jamaksa; arri ne waijaga schihs pasaules dalkas lantfahrtes til leelas taisiht fà Europas, Aftas un Amerikas lantfahrtes tamdeht, fa schihs tahdas semmes, fo mehß wehl mas pasihfam, woi arri tur leeli tulsneschi, un tapezh naw til dauds fo wahrdu us schihm lantfahrtehm jaraksta. Ar to, fo mehß us tahm usshimejuschi, pahrpilnigi peeteef ir labbi mahzitam un tahß wiffu israhda,

zil ween no schihm semmehm Latweescheem waijaga sinnabt. Arri tahß leelakas missiones staziones efsam usshimejuschi, fà fa ir teem missiones draugem buhs derrigas lantfahrtes. Bet kad nu wehl us ta papihra atlikfahß tulfcha weeta, tad mehß arri wehl ar bildehm israhdiuschi to fauli un wiffas tahß swaigines, kas pee faules peederrigas un sawu zellu muhsu faulei staiga apfahrt. Tas patifs teem, kas labpraht sinnas gribb dabuht par teem Deewa leekeem brihnumeem augitäts debbesis, teem kas labpraht lassijuschi muhsu augsti teizama Biskapa Umana grahmatinu: „**Kahdas sinnas par to, fo pee debbes redsam**“ un winna debbes-rulli mantojuschi. Arri schihs bildeß buhs derrigas teem, kas ar Geograpiju (semmes istahstischanu) un winnas grunts-mahzibahm (par fo eefahkuschi grahmatinu rakstih un fo faliksim kohpä ar Awrikas un Australias istahstischanu), gribb skaidraki dabuht eepasihtees. Schihs bildeß rahda fauli un winnas gabju-swaigines, zil winnas leelakas weena par ohtru, zil tahß no faules ifktra eet sawu zellu faulei apfahrt un zil mehneschi tahm leelakahm gabju-swaiginehm. — Puhlina deegigan ar schihm lantfahrtehm bijis, jo animatneeki ween wairaf fà pufsohtru gaddu ar tahm kawejuschees. Bet mannim schehl, fa bes 20 kap. to ne warru isdoht, tamdeht fa të irr 2 lantfahrtes us scho weenu papihru, kas ifktra ihpaschi bij jataisa, arri papihrs taggad dauds dahrgaks atkal palizzis. To papihru, us lurreu lihds schim sawas lantfahrtes drukkaja, ne warreja wairs dabuht, bij janemm dauds leelaks un dahrgaks papihrs, fà fa welti labs gabbals bij janogreesch un fà nauda un darbs welti jatehre. Tamdeht ne warreju, fà gan labpraht gribbeju, schihs lantfahrtes doht par wezzu tirgu. Ta drucke irr skaidraka un labbaka tamdeht, fa schihs lantfahrtes irr drukkatas ar paschu to atmini, fur tahß lantfahrtes irr eegreesas, kas eet gauschaki un drufferim grehtati, ne fà kad drucke ar pahdruffeschanu, itt fà tahß zittas lantfahrtes irr drukkatas. Fà tad nu sawu wahrdu esmu pildijis un itt wiffas 5 semmes jeb pasaules dalku lantfahrtes mihteem Latweescheem sagahdajis,

lai teem jel buhtu sinnams, kahda fchi pafaule jeb semme, kas mums zilweka behrneem no sawa tehwa debbesis par mahjokli dohta. Ja Deems dohs dsihwoht, wesselibu un spehku, tad ihjas isstahstischanas ir par schahm lantfahrtehm dohssim masâ grabmatinâ. No firds juhfu draugs

Schulz.

Derrigi padohmi.

Zella-wihreem. Breeksch swehtkeem pirmajā saktumâ gaddijahs man buht zellâ, kur es dabuju sinnacht no kahda wirsueeka, ka warroht augstâ see-mas laikâ kahjas isfargabt no falschanas. Mahzija tâ: lai aptinnoht plikkas kahjas ar papihreem, un sekkes lai nemas ne welkoht. Es ne gribbeju tizzeht, ka papihrs warr sildiht, — bet winsch man rahdija sawus sahbakus, kas pateesi bija pilni ar papihreem. Mahkofchâ rihtâ winsch man dewe tšchetras leelas Kreewu Awischu lappas, ar kurrahm es kahjas aptinnu, — bes sekkehm, — un tad til wilku plahnus sahbakus wirsû. Saltums bija deesgan leels, bet kahjas ne jutte aukstumu irr ne mas, — bet israhdijahs itt kâ buhtu apwisjis kaschoka sah-bakus. Pahrbrauzis mahjâs, es atkal dauds reises prohweju, — bet nekad ne peenahzu ka buhtu neeki; tikkai to ween — ka waijaga pulks papihra un irr grehta sahbaku uswillschana; jo us pirkstu galleem plihst papihrus; par to es pirksta gallus aptinnu ar masu luppatinu, un tad til papihru wirsû, — bes sekkehm. Rastams papihris naw til lahs kâ druk-lajamais, jo winsch irr zeets. L—p—g.

Dahrsneekeem. Ja tamâ dahrsinâ kahda labba sorte auglu kohku aug, wiswairak jauni kohzini, tad ne zeeti tahdeem beefu sneega kahrtu pee zelma klah, tas irr tad, kad semme appakschâ naw grun-tigi safalluse. Stiprs fals maita auglu kohkus, tad kad semme un kohla faknes appaksch dsikka sneega stahwedamas ne safalsi. Tadeht lai tew ne apnihst kohku skohlâs jeb zittur kur dsiksch sneegs un kur kahds kohzinsch aug, apraudsiht woi ap-

pakschâ semme falluse, kad ne, tad atschkippele sneegu no kohku faknehm, lai salna arri pee faknehm warr pee-eet. S. R—s.

Sluddinaschanas.

Us pawehleschanu Keisera Majestetes Patwaldi-neeka wissas Kreewu walstis 2c. 2c. 2c.

Kad Talses nannceks **Kahrliis Hübners** pee schibe teefas lubdhis, lai tam noweht islihd sinaschanas prazeffi, ka teefa tam ire nowehlesuse pebz likumu grabmatas § 528; — tad un zaur schewm rastteem tohp usazinati itt wissi tee, kurreem pee fchi Kahrli Hübnera buhtu kahdas prassischanas jeb taisnas parradu prassischanas, jeb kas tizz, ka teem tahdas buhtu, — lai sawas teikschanas un parahdischanas usdehd tai noliktâ terminâ 18tâ Merza mehnescha deenâ 1860; ja wehlafi nahs, tad tahdus wairs ne peenems.

Tapat arri itt wissi tee, kas schim **Kahrliam Hübneram** buhtu ko parradâ, tohp usazinati, fchi noliktâ terminâ 18tâ Merza deenâ f. g. sawus parradus ismaksabt, ja ne, tad teem tays nospreests obrteel dauds ismaksabt, ne kâ tee irr parradâ. Lai to seel wehrâ! 3

Talses aprinka teefâ tanni 18tâ Webruari 1860. (178.) Aprinka-teefas kungš v. Simolin. Sittahs.

No 22tra us 23schu Webruari f. g. nasti tam **Breskles** fainneekam **Jahnim Kapositam** pee Mel-luschâ frohga, us Talses seeljellu irr nosagts weens tumfchi sils sirgs, bischliht strihpains ar balstu strihpi pee peeres, 6 gaddu wezs un 45 rubeli mehrets, ar wisseem rihsleem un strikku dsennaukschneem. Kas par scho sahdsibu skaidru sinu dohs pee Tulkumas pils-teefas jeb **Breskles** muischâ, tas dabuhš **15 rubl.** pateizibas naudas. 2

Es darru sinnamu, ka es **Leepajā, Leelajā eelā, Knies nammā, blakkam Wabzu basnizai, esmu ceri-tejis andeli no dselses un tehrauda leetahm, kur pahre-dohdu wissadas ammata leetas no teem lablakeem En-lenderu pabrihkeem, lastas, sskruhwtikkus, wihles, eh-weles, kaltus, knihpstangas, rohku-zirwus, platt-zirwus, sahgunš, swihkurbes (kohres), wissadus naschus, gallobas, dselsu sfahris, grabpjus u. t. j. pr. 3**

Leepaja tai 26tâ Januari 1860.

Joh. Huff.

B r i h w d r t e e h t.

No jahrmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaesfe, Jenor. Jelgawâ, tai 29. Webruar. 1860. No. 32.

Uwischu

Basnizas

Nr. 9.

peeliffums.

Sinnas.

1860.

Zaunas sinnas.

Leepaja ir taggad 6 Krohna skohlas ar 391 behrn. No schein ir tai leela kreisflohla 122 behrni, un tai leela meitenu flohla 104 skohlneezes. Tais 9 masakas skohlās effoht kohpā 192 skohlneeki un skohlneezes, tā kā taggad par wissu Leepaju kohpā ir 15 skohlas, 29 skohlmeisteri un skohlmeistereenes un 583 behrni. Iir gan labs bischkis behrnu kohpā; bet tak par Leepajas wissahm 15 skohlahm naw tik daudj skohlneeku, kā Tehrpatas weenā paschā leela studentu flohla, kur lihds 600 mahzsklu kohpā, no kurreem lihds 40 Latweeschu arri effoht. Nau, tas ir bars kā bars.

C. J. S.

Wehl no Leepajas. Taggad scheinan tik sekla ohsta, ka masi, pušohtrmastigi kuggi ne warr ar pilnu lahdiu eenahkt, nei isheet, un tapehz janomettahs reides weetā us enkuri. Dauds kuggi, kas no sweschahm semmehm ar prezehm irr atnahkuschī, jaw daschas deenas us enkureem nomettufchees preeksch ohstas gull, ne warredami eenahkt. Ka schee atnahkuschī kuggi gaida, kamehr teem labu daku no winnu lahdiu noxemm un ar lastu laiwahm pilfatā eewedd, tāpat arri tee kuggi, kas no Leepajas us zittahm ohstahm wajadstigas mantas aiswedd, par pussi peelahdeti, no ohstas isheet un nomettahs reides weetā, faweem ammatabeedreem, zitteem kuggeem blakkam un tur gaida us pilnu wesumu, ko tee zaur masu laiwinu peeweschanu dabbu. Zaur to nu sinnams irr darba papillam ar reides isweschanu un eeweschanu un laudim labbi pelni. Strahdneeki, kam labbas lastu-laiwas, labbu graffi eebahsch kabbatā. Tee zits par zittu steidsahs pee scha darba un labbeem pelneem peekluht, arri par ta kungu kunga swehtu duffechanas deenu, kurrā mums ne par isnihstamu

meesu bet par nemirstamu dwechfeli wajaga gahdaht, neso ne rehlinadami. Kad kohpmanni un kuggu kapteini usgribb, lai ir swehtdeenā strahda, tad kaudis arri teem sawas pelnischanas un laiziga labbuma deht paklausa. Pee schi tik nohtiga darba notikke tai 24tā Merzi nelaimē. To deenu pehz faules no-eeschanas nahze no kahda, us reidu gulledama Dahau semmes kugga ar masu laiwinu us pilfatu desmit wihri. Un ak behdas! Tee wissi juhtrā sawu pehdigu stundinu un dshwes swehtu wakkaru sagaidija, ka neweens ne no pilfata, ne us juhtrā gulledameem kuggeem, winnu nahwesbreesmas ne bija mannijis. Tik ohtrā rihtā no ta dabbuja sinnaht, ka winni noslikuschī bija, ka to laiwinu, ar ko tee us pilfatu nahze, un pahri zep-puru, kahdas trihs werstes no pilfata juhmallā us seemeka pussi atradde ismestas. 6 no schein flihkuschēm bija Leepajas darba-wihri un 4 Dahau matrohschi. Diwi Leepajneeki bija apprezeti, kuru atraitnes katra ar trihs behrnineem teem paklat palikke. Lihds schim wehl neweens naw no juhtrās ismests. Lai nu schee no ahtras nahwes aprihti faldi duff sawā dsillā juhtrās kappā, un lai Deews pats atkal, teem dauds pehz winneem raudadameem affaras noschahwe un tohs kā sinnadams eepreezina. Mihtais lassitajs! Scho behdigu notikkumu dsir-dohht, lai mahzamees atkal atsiht muhsu nepastahwibu schiini pasaulē, un lai sawus darbus darri-dami allasch tā dohmajam un fakkam, kā ta swehta mirschanas dseefma Kurfemmes wezzā dseefmu-grahmatā muhs mahza:

Zil tuwu man mans gals jaw klastu,
 To neweens zilwels sinnaht mahf,
 Kas isprast warr ta kunga prahnt?
 Laiks aiseet, nahwe nahzin nahf zc.

J. Sch—r.

* Nahwes peemina.

Uwifchu lassitaji jau sinnahs, ka Zelmineeeku mahzitajs. **Jahnis Elversfeld** isgahjuscha gadda 24ta Dezembere deena nomirris; bet kad mehse sinnam, ka winsch itt ihpaschi tik dauds Latweeschu lauschu firdis irr eepreezinajis un pamahzjis ar to kreetnu, tizzigu Deewa wahrda spredidiki, kas no winna luhpahm skaidra walloda, ar skannu balsi un ar jaukeem wahrdeem reeteja, tad mehse teem taggad wehl winna dsihwes gahjumu gribbam isstahstiht. Lai tas itt ihpaschi teem buhtu par preeku, kas winnam bija tuwaki pasihstami, jeb kas no winna schehligas un mihligas firds, kahdu palihgu dabbujuschi.

Winsch peedsumme Apprikku mahzitaja muischâ 1817ta gadda 15ta Juhli deena sawam jau labbi wezzigam tehnam, Apprikku mahzitajam Prawestam Kahrkam Gottwridam Elversfeldam, no winna trefcha laulata drauga Eleonores (Lenohres) Hesselberga. Bet wezzaki ne dabbuja wis ilgi par sawu dehlu preezatees; jo kad winsch diwi gaddi wezs bija, tad tehws nomirre un pufs gaddu sebbaki arri mahre, tikkai ihfas stundas pehz tam, kad wehl weenu meitnu bija dsemdejuse. Tad nu abbi kusli behrnini palikke bes tehwa un bes mahtes! bet tas schehligais bahrinu Deews jau bij par teem gahdajis. Ap to paschu laiku winnu wezzaka mahsa bija faderrejupees us laulibu ar Hesselberga mahzitaju, kas juns arri deesgan irr pasihstams zaur saweem spreddikeem un zittahm gramatahm, bet kas tobrihd tikkai Lardes muischâ par ffohlmeisteru bija. Scheem tehws mirdam sawu dehlu, un taggad mahre arri meitnu usdewe, un no ta laika Hesselbergs abbus ar ustizzigu, kristigu mihlestibu aplohpe un audsinaja ka pascha behrnus.

Ta kad winsch nu gudra un Deewabihjiga Deewa kalpa naminâ no jaunahm deenahm us Deewa jelleem tappe waddihts un stipri pee mahzibas turrehts; un arri pascham mahziba lohti patikke ta la winsch bes zittas mahzibas ka to, ko no Hesselberga mahzitaja bija dabbujis, kad 18 gaddi wezs bija, no Dalbu mahzitaja muischas us Lehrpatu tappe raidihts un tur ar gohdu augsta ffohla usnemts. Tur nu sahze ruhpiigi Deewa wahrdu mahzitees un us mahzitaja ammatu fataistees. Bet

Deews arri bija nodohmajis winnu us scho ammatu zaur behdahm derrigu darriht, jo pufsgaddu sebbaki nomirre winna mihla meesiga mahsa ar to kohpa audsinahs arri wiffus jaunuma preekus dallijis un ar ko jo firfnigi bija sadraudsejes tapehz, ka paschi bahrini, un wiffi zitti brahti un mahsas dauds wezzaki. Gan gruhti bij tahdas behdas panest, bet wiernas teescham jaunelim arri palihdseja daschas kahrduaschanas uswarreht un bes mitteschanas pehz Deewa wahrdu mahzibahm dsihtees.

Behz pufszettorta gaddeem sawu mahzibas laiku pabeidsis, winsch nu trihs gaddi reisoja pa sweeschahm semmehm, gan dauds tahlas weetas pahrestaigadams, bet arri dauds augstas ffohlas wehl pee teem wiffur isflaweteem mahzitajeem sawu mahzibu waitodams. Bahrnahjis winsch wehl aisreisoja lihds Maslawu un tad Behterburga usnehme ffohlmeistera weetu pee Ministera Kanfrina un pehz diwi gaddeem, pee wezza Kursemmes Gubernatera Usuppes zeeniga Barona von Hahn. 1845ta gadda Maija mehnesi winsch tappe ezejelts par mahzitaja palihgu pee sawa wezzaka brahta, kas jau stipri wezs buhdams, leelo Zulkumas draudsi weens patk wairs ne spehje aplohpt; bet jau 27ta Janwara deena 1846 winsch no turrenes aisgahje us Zelmineeekom par mahzitaju un tur tad winsch arri irr palizis lihds gallam. Par laulatu draugu winsch pahrwedde Alschwangas meschakunga meitu Gmmu Blumentahlu, un schinni mihliga lauliba Deews winnu swehtija ar sefchi behrneem, no kurreem weens dehs un weena meitina nomirruschi, bet weens dehlinseh un trihs meitinas (ta pehdiga tikkai trihs gaddi wezza), wehl irr pee dsihwibas.

Relaikim bij dedsiga, ruhpiiga firds un muhscham winsch ne apnikke pee gramatahm sehdeht un galwu puhleht, tapehz winsch arri eelsch teem 14 gaddeem, par kurreem winsch mahzitaja ammatâ bijis, dauds labbus auglus irr neffis. No wiffas firds, ar wiffu sawu spehku winsch dsinnahs sawam Kungam Kristum kalpoht un pehz Deewa wahrda dsihwoht; ar to winsch nei sawus sweedrus, nei sawu laizigu eerohzibu taupija. Labpraht un ar pasemmigu firdi no draugeem un itt ihpaschi no ammata beedreem peenehme padohmu un pamahzischanas un

ikreis bija gattaws fawas wainas un grehtus atsiht. Labprahht apbehtinateem un wahjeem palihgā nahze, un no wiffas fawas eenahlfchanas bagatigi dahwinaja preefch nabbageem un preefch deb-befs walstibas wajadstibahm. Wiffu fawu nam-mu winsch itt stipri waldija kā kristigis nam-ma-tehws, un fawu faimi ikdeenās pee luhgscha-nas un Deewa wahrda peewedde, un arri pee fa-was draudfes winsch ar leelu ruhpeschanu puh-lejahs wiffu besdeewigu buhschanu un netizzi-gu dshwofchanu isnihzinahht, un kā winsch pats itt zeeti fawam Kungam kalpoja, tā winsch to arri pagehreja no wiffseem kristigeeem zilwekeem, un zaur to warrbuht arri daschu reisi woi weenu woi ohtru, starp leeleem un maseem irr aislaitinajis, warrbuht arri kahdu reisi to tshuhfsku gudribu ais-mirsis, ko Kristus saweem kalpeem pawehlejis. Bet kas tik grihb azzis atdarriht, tas warr pasiht, ka tahda zetitaba zekahs no tizzigas un mihligas sirds; tapehz tad arri dauds starp leeleem un ma-seem winnam pateiz, ka winsch tohs us labbu zellu atgreesis.

Zau eefahkumā mehš peeminnejam, ka Deews winnam to dahwanu bij nowehlejis, Ewangeliemu ar jaukeem stipreem wahrdeem fluddinaht, tā ka wiffseem, mahziteem un nemahziteem pee sirds gahje, un ne ween pascha draudse, bet arri dauds faiminu draudfes, pee kurreahm winsch kahdu reis spreddiki teizis jeb laudis nobiltejis, to ar leelu pateizibu peeminu un winnu tohti noschelo. Winsch ne ween preefch Latweeschu Awisehm daschu sinnu un stahstu farakstijis, ne ween Latweeschu katkismi is-flaidrojis un weenu leelaku stahstu: „Nizzinahts behrens“ lizzis drikkles eespeest, bet arri ar Latweeschu wallodas lilkumeem un raksteem dauds puhlejees un Latweeschu draugu beedribai stiprs palihgs bijis.

Grehtums un behdu karstums no Deewa schel-lastibas winnam ir schinni dshiwibas laika ne irr truhjis; jau no jaunahm deenahm ne bija itt no stipreem, un no winna warr fazzihht, ka sawa am-mata kahrstums winnu irr ehdis. Kruhtis, rihfle un wiffas meefas ne warreja panest wif-fu to puhliuu kas winneem tappe uslikts, tapehz winsch jo gaddu jo flimmigs tappe un allasch wairak iskalte. Wehl gan isgahjuscha waffara,

zaur weena kunga un mihliga drauga palihgu nau-du apgahdajees, isgahje us Wahzsemmi swefchas semmes awota palihgu melleht, un tur arri effoht itt labbi atspirdsis, bet tik us ihšu laiku!

Arri tas bija leels grehtums, ka mihlais lau-lahts draugs un arri behrnini dauds sirge. Bet lai Deews dohd, ka mehš wiffi zaur to grehtumu un tahm behdahm, kas Winnam patiktu mums fuhtht, arri tikpat taptum apstiprinati eefsch pa-semmigas paklausifchanas un preezigas ustizzescha-nas us Deewa scheligu tehwa prahtu zaur Jesu Kristu, kā schis muhsu nelaika draugs!

Drihs pehz tam kad no Wahzsemmes pahbrauzis, eekritte flims ar leelahm galwas fahpehm un pehz ihšu laiku, tai deenā preefch seemas-swehtkeem ais-migge us swehtu duffu.

Winsch dauds raddeem un draugeem bij padohma dewejš un palihgs, un teem stiprs patwehrums irr panemtas, bet sinnam, pawiffam leelahs pakrittuse flimmiga atraitne ar tshetreem wahjeem, kusleem behrnineem, bes tehwa, bes mantahm, un tomehr mehš ar stipru zerribu winnus warram Deewam pa-wehleht, jo sinnam, winsch tohs ne atstahs! Pee Elverselda mahzitaja kappā tappe peeminnehts Dah-wida wahrds: „Es esmu jaunš bijis un arri wežš tappis, bet es ne esmu redsejis to taisnu atstahhtu, nedš winna dsimmumu maifi mellejam. Deews fa-wu wahrdu peepildihs.“ (Dahw. ds. 37, 25.). R.

Bar wezzeem laikeem.

Ne warram deesgan pateizibu doht teem zeenigeem mahzitajeem, un zitteem Awischu draugeem, kas tik ruhpiגי puhlejahs ar Latweeschu tantas apgaismo-fchanu, un muhs ikneddelas ar jaunahm jo patih-kamahm sinnahm zaur Awisehm apmekle. Dauds-reis jaw effam daschadas sinnas par wezzeem lai-keem, bet par wezzahm kristigahm basnizahm mas effam lassijuschi. Drohschi zerrejam to, ka kat-ram lassitajam ir schahdas sinnas par wezzeem lai-keem buhtu patihkamas lassihht. Wezzus laikus ap-dohmahht, zilwekam ne ween leelu preeku darra un atshifchanu woiro, bet eestivrina arri tizzibu us to Kungu; jo no wezzu laiku stahsteem ne ween mah-zamees, kā kristiga draudse irr zehlufees, kā irr is-plehtufees pahr wiffahm semnehm un kā tahda irr

palikkuffi, kahda taggad irr, bet arri ka Kristus irr fawas draudses galwa un Kehninsch, kas fawas apfoblischanas irr peepildijis un pee fawas mihtas draudses palizzis flakt, un sawu draudsi nitna laikā irr usurrejis, prett wisseem eenaidneekem winnu fargajis un aistahwejis un ar leelu spehku, gudribu un schelastibu sawus isredsetus waddijis, kohpis un par winneem gabdajis, tā kà arri lihds pasaulēs gallam drohschi bes bailehm us winnu warram pakantees.

Warrbuht ka dands lassitajeem buhs ta grahmatina, ko zeenigs Wezs-Beebalgas mahzitajs par jaunās basnizas eeswehtischanu 22trā Juhli 1845tā gaddā irr faraklijis un lizzis drikkht. Schinni grahmatinā mehš atrohdam ihstas sinnas par Wezs-Beebalgas wezzo basnizu, kas preeksch kahdeem 500 gaddeem effoht buhweta, gandrihs paschōs pirnēs laikōs kad kristiga tizziba muhsu Widsemme effoht zehlušees, prohti 1340tā gaddā. Tobrihdi schinni basnizā Kristus wahrds wehl effoht no Kattolu mahzitajeem atskannejis.

Par Smilteneš wezzo basnizu lassijam, ka schi basniza arri preeksch kahdeem 500 gaddeem effoht buhweta, zerreju ka wehl buhs wezalas basnizas Widsemme bijufchas, ne kà Wezs-Beebalgas un Smilteneš basnizas! (Ikschilles basniza).

Gandrihs buhs 800 gaddi kad schē Widsemme eefahze Jesus ta Pestitaja wahrdu sluddinaht; bet toreis wehl effoht Kattolu tizziba bijufi, kur augstee Kattolu bislapi Mihgā dšihwojuschi, un waldijufchi gandrihs par wissu puffi no wissahm Widsemmes muischahm un pilsehtahm. No ta laika, kad muhsu teizams Deewa kalps Mahrtinsch Lutters Wahzsemme sahze Jesus skaidras mahzibas sluddinaht, buhs jaw pagahjuschi 344 gaddi. Toreis M. Lutters ar to Ewangeliuma gaismu sahze aisdšiht to wezzo tumšbu, kas zaur zilweku mahnu mahzibahm Kristus draudsi bij apklahjufi; un jau par peezeem gaddeem pehz tahs eefahlschanas schai

semme, Mihgas pilshata papreeksch atnahze ta flawa no tahs jaunās Ewangeliuma mahzibas, kurrei gandrihs wissi pilshata eedšihwotaji un muischneeki peekritte. Bet lai gan Wahzeeschi drihs to skaidru Ewangeliuma mahzibu peenehme, tomehr pee Latweescheem ta wezza tumšiba tik drihs ne aisgahje. Gruhta tumšiba gan toreis dwehseles apklahje; Tehwa reisi flaitiht un krustu mešt, un fw. Mariu pee-faukt, to ween mahzeja; bet no Kristus Ewangeliuma mahzibahm un no winna walstibas neko ne sinna. Gruhti ar mahzitajus warreja dabbuht no Wahzsemmes, un teem kas atnahze, papreeksch Latweeschu walldā bij ja-ismahzajs, kamehr laudim Deewa wahrds warreja sluddinaht, gruhti kara-laiki arri bij weenumehr, jo Kreewi gribbeja Widsemmi usnemt, un kad Widsemme, Kreevus bihdamees, Pohku Kehninam padewahs, tad gan Kattolu bislapi waldischanā Widsemme beidsahs, bet Kattolu preesteri tilpat wehl pee zittahm basnizahm eeksch Widsemmes palikke, tapehz ka Pohli paschi Kattolu tizzibu turreja.

Warrbuht, woi zeenigeem mahzitajeem wezās basnizas - un laiku-grahmatās ne buhtu tahdas sinnas par wezzeem pagahjuscheem laikeem atrohdamas. Luhgtu gan, kad mums ar tahdahm basnizas-sinnahm eepreezinatu, kureas labpraht wehletohs lasflht. — b — g.

• Ehselis un winna waddons.

Zilweki man pahri darra, jo tee manni kur eerauga apfmeij. Woi es tad ne efmu derrigs lohps, fazzija ehselis us sawu waddonu? „Gij mulkiti,“ atbildeja waddons, winni ne smejhahs par tewim, bet par tawahm garezahm aufim“. Par tahdu masu leetu, dohmaja pellelais, ne buhtu wifs jafmejahs. — Tā dascham zilwekam noteek, kà schim ehsetam; winna leelu labbumu til ahtri ne eerauga, ka winna masas wainas. — Kas par flaktu eeraddumu! B — un.

• S i n n a. •

Pateizam Ahrlawas kristigai draudsei, kas zaur sawu zeen. mahzitaju preeksch missionareem atsubtijufchi 116 rubl. — Tapat arri Kursischu draudsei, kas 5 rubl. un Dohbeles Latw. draudsei, kas 19 rubl.

Arri tahm kristig. draudschu, kas preeksch tizzibas brahleem Mihga-Sibiria sawas dahwanas atsubtijufchas: Kerketas draudse 10 rubl.; Dohbeles Latw. dr. 3 rubl. 75 kap. un Pohdes dr. 2 rubl. 20 kap. S — z.

W r i h w d r i k k h t.

No juhrmassas-gubernements augstas waldischanas puffes: Collegienrath G. Blaesé, Benfor. Jelgawā, tal 25. April 1860.

Uwischu

Missiones

Nr. 9.

peeliffums.

sinna s.

1860.

Gohda peemima.

(No Dohbeles mahzitaju aprinka).

Al Kungs, tu muhs effi fittis, al Kungs, tu muhs effi peemellejis! Tomehr mehs waidam bes kurneschanas, un fawu behdu-nastu zillajam ar pasemmoschanohs. Al Jesu! kas nahwei warru nehmis, effi flawehts arri pee pascha atwehrtä lap-pa. — kurrä mihlu, jo mihlu draugu pee duffeschanas guldinajam. Gohdigs lassitajs! Schi lap-pina tewim stahstih, tadehf mehs Dohbeles aprinka mahzitaji tä schehlojamees. 17tä Webruari Dohbeles mahzitaju aprinka prahwests, zeen. Lestenes un Strutteles mahzitajs **Nahrlis Kupffers** saldä nahwes meegä fawas mihlas az-tinas aisflehdse. Schis ustizigis Deewa kals 63 gaddi fawä muhschä nostagajis, 33 gaddi mahzitaja ammatu un 6tä gaddä Prahwesta gohdu walkajis. Deews wihru ne ween ar ihpaschahm garrigahm dahwanahm bija ispuschkojis, tä ka wif-fus fawus wahrdus lä no gudribas awota smehele, bet wehl leelaku mantu, prohti: pasemmigu, tizzigu firdi winnam bija dewis. Ko tad brihnetees, ka ne ween feewa un behni, raddi, draugi un draudse winnu mihleht mihleja, bet la illatrs, muischneeks jeb semneeks, kas tiffai ar scho gohda wihru eepasinnees, to jo augsti gohdaht gohdaja. Ko nu mehs, Dohbeles aprinka mahzitaji teiffim? Ne warram zittadi, lä scho leezibu doht, — mums aisgahjis ne ween ustizigis Prahwests, kas muhsu un muhsu basnizu rektes peenahlamä weetä ar droh-scha wihra prahstu ne-apnizis sinnaja sargahf, — af ne, — mums arri tehws irr mirris, kas to brahlu mihlestibu, kas Dohbeles aprinka mahzitajus faweenoja, wehl augumä zehlis. Al effi par

to teikts, tu nelaike brahlis un tehws, — un doh-di, — Kungs Deews, to paschu garru un firdi tam jaunom Prahwestam, ko patlabban effam faulufchi, ka arri us laiku laikeem muhsu mahzitaju aprinki ta Kunga wahrds, Zahn. 13, 15: „Pee ta wiffi mannis, ka juhs effat manni mahzelki, ja juns irr mihlestiba fawä starpä, pillä spehkä un fwehtibä paliktu!“ — 26tä Webruari mihlu nelaike us duffas weektinu pawaddijam. Pascha mahzitaja nammä Dohbeles aprinka mahzitaji un arri no ziteem aprinkeem animata brahli bij fanahufchi nelaike draugam beidsamu gohdu parahdihf. Pats Lestenes Barons Ficks, kas jau no jaunahm deenahm leelu draudfibu ar nelaike bija turrejis, lä arri zitti muisch-neeki un kaimini starp teem ihsteneekeem ap to sahrku stahweja. Te nu paschä mahzitaja nammä Randawas mahzitajs lä raddineeks lihdfibu turreja, un gan warram teikt, schim fawam kalsam Deews to gar-rigu spehku dewis, fwehtu wahrdu tä isstahstih, ka pee paschas firds kerrahs. Ne ween tai gohdi-gai atraitnei, ne ween teem mihsteem behrneem un raddeem fittas affaras us waiga rittinajahs, — bet wiffu azzis dwehfeles migla atspihdeja, kad Randa-was mahzitajs wiffus usaiginaja, pasemmigä tizzigä firdi to pateesibas un gohda krohni us to sahrku nolikt. Tee mahzitaji to sahrku no mahzitaja nam-ma ieneffe, un tapat pee basnizas wahrteem to al-kal ar fawahm roshahm zehle un preeksch pascha altara nolikte. Te nu wiffeswehtakä weetä, fur tas mihlais nelaike wairal lä pufs zilwela muhschu ta nabbaga grehzineeka falihdfinaschanohs ar Dee-wu zaur Jesus Kristus bruhzehm un affinim bija fluddinajis, Lestenes draudse, kas barreem bija fa-pulzejufees, wehl beidsamu reisu mihlu jo mihlu

dwehseles gannu, laut arri jaw nahwes waigâ
sahrka gultâ duffeja, ar siltahm affarahm, — ar
siltahm luhgschanahm sweizinja, un kad Leel-Nuzes
mahzitajs ar swarrigeem wahrdeem lihka-spreddiki
teize, ar behdigu tomehr padewigu un tizzigu prah-
tu rohkas un firdis us debbesim zillaja.

Basnizas pehrminderi, pagasta wezzakais un
preekschneeki to sahrku no basnizas isneffe, un tad
to nelaike wiffi pawaddijam us to jauku kappâ wee-
tu, fur smiltschu kalnâ, puschai mahzitaja muischai
prettim, winna duffeschanas lambaritis bija eeta-
sichts. Barons palihdseja sahrku sawâ weeta
nolaisi, un kad nu Jaunpils mahzitajs wiffus fir-
snigi usaizinja, nelaike tehwan dwehseles gannam
un draugam weeglu duffeschanu semmes gultinâ at-
wehleht, un smiltschu sawu us sahrku beht, tad
wiffi, firmgalwi kâ jauneki, peederrigi un draugi
pashâ firdi bija kustinati un us zelleem mettuschees
sawu Tehws muhsu skaitija.

Duffi weegli semmes gultinâ,
Mihltais wezzais draugs,
Kamehr Kristus sawâ pulzina
Tew' no kappâ fauks.

Nelaike dehls no Lestenes zeen. Barona tehwa
weeta ir eezelis, un lai Deews schim sawam jau-
nam kalpam arri gribbetu palihdseht pa gohdam Le-
stenes draudsê firmus mattus peedshwoht.

Kaut jelle schi gohda-peemiana wiffas draudses,
kâ arri wiffus muischneekus usskubbinatu, arri tã-
pat sawus dwehseles gannus zeenih un mihleht un
mums Dohbeles aprinka mahzitajeem par usluhko-
schanohs buhtu, kâ arri meh us preekschu ne pee-
kustam strahdaht sawu strahdaschanu, tezzeht sa-
wu tezzeschanu ne sewim par gohdu, bet tahm drau-
dsehm par labbu, kurreas Jesus mums ir dewis
gannih us tahm tizzibas gannibahm un pawaddiht
pee ta dshwa awota tahs muhschigas labklahscha-
nas. Us to palihdse tu patê Jesus Kristus, kas
tu effi muhsu Kungs un Deews! — Amen.

R—n.

Aineseru leelais puhkis.

Ainesereem schahda pasakka: „Wezds laikos
Aineseru semme bij leels puhkis. Tas dshwoja
puklainâ semme un bij til leels, kâ wusch isstee-

pahs no pascha seemela leddus kalneem lihds tahm
karstakahm semmehm prett deenas-widdu. Winna
naggi bij wairak kâ tuhkstoschas juhdses garri un
winna aste issteepahs pahs simts uppehm. Katru
deen' schis warrenais puhkis ehde til dauds jaun-
peedsimmuschu behrnu zil mahtes wiinam uppureja,
tohs us eelas ismesdamas jeb uppês eesweesdamas.
Katru gaddu puhkis apehde wairak kâ 30 tuhkst.
behrnus un tappe jo deenas taukaks, stipraks un
ehdeligs. Mahtes ne waimanaja un ne raudaja
par saweem behrneem tapehz, kâ behrneem labbaka
dshwe puhka wehderâ, ne kâ wirssemmes, fur
mohkas un bads jazeesch“. Jebchu nu Aineseru
semme ne kad tahds puhkis ir bijis un arri taggad
naw, kâ pasakka stahsta, tad tomehr Deewam
schehl lihds schim ilgaddus peeminnetâ semme lihds
30 tuhkstoschi behrni neschehligi un besdeewigi no-
nihzinati tappuschi. Aineseri mihlestibu prett behr-
neem ne passihst un katram tehwan brihw sawu behr-
nu par wehrgu pahrdohht; wiffuwairak pahrdohd
sawas meitas; jo seewischkeem Aineseru semme ne-
ganta dshwe; tee allaschin tohp no saweem wih-
reem neschehligi fadausiti jeb arri nohsti. Aineseru
waldischana tahdai negantibai wehl peepalihds; jo
ta leel Bekingê (Aineseru galwas pilfatâ) un arri
zittos pilfatos katru riht' us eelas ismestus nabbaga
behrnus, dshwus un nedshwus, ferras sa-
mest un tad us kahdu pilfata kanahli nowest un tur
sagahst eekschâ. Tee Aineseri kas tuhkstoscheem
eeksch pelledameem pilfateem (Aineseru semme pah-
leeku dauds kauschu, kâ us semmehm naw ruhmes
dshwoht, tapehz tur ehkas taifa us plohssteem un
tahdâ wihse dshwo pelledamôs pilfatos) us uppehm
dshwo, peeseen kahdu kirbisa (leela gurka) tschan-
malu jaun-peedsimmuscheem behrneem pee galwas,
lai tã turretohs kahdu laiku pahs uhdeni, un tad
sweesch nabbadstaus uppê. „Katru deen“, stahsta
kahds reisneeks, „peld tahdi behrniru lihksichi pa
uppehm; swejneeki un kuggineeki brauz teem garram
kâ nosprahguscheem funneem.“ Zil lohli Aineser-
u waldischana ruhpejajs par sawu pawalstneeku
labklahschanu, warr saprast no kahda Aineseru mi-
nistera wahrdeem: „Mehs noschelojam, kâ muhsu
puklainâ semme behrni ilgi ne dshwo. Tas naw
labbi. Turplik wajag gahdaht, kâ tee ilgal dsh-

wo". Preeksch kahdeem gaddeem Kineseru Keiser's luhdse (!) wiffus wezzakus, faweem behrneem labbat bahrinu nammus gahdaht, ne la nabbaga behrnus plehfigeem swehreem preekschâ un uppès mest, un drandēja teem, kas winna luhgschanu ne ispildischoht ar 60 pahtagas zirteeneem par katru nonahwetu behrnu*). Keisera draudeschana bij weita un behrni tappe nomaitati la papreeksch, kamehr Sprantschu bislaps Janfohns nabbadsineem par pestischanas engeli tappe. Winsch apnehmahs jaunpedsimmuschus Kineseru behrninus fapirkt (weens behrns tur maksja 200 Sapees, t. i. 30 kap. sudr. kad behrnu tirgs dahrgs, tad ohtru teel jadohd) un par Deewabihjigeem zilwekeem isaudsinaht. Schis gruhts ammats, ko bij nodohmajis, Janfohnram zaur leelu puhlinu un tuwaku dewigu rohku isdewahs. Winsch luhdse baggatas mahtes, lai to nau-du, ko par sawu behrnu paijinahm un neekeem is-taisija, winnam dohdoht preeksch nelaimigu Kine-serischu isglahschanas no breefsmigas un neschehli-gas nahwes. Mahtes dewe ar preeku. Janfohns wehl salassija zaur daschadahm runnahm un spred-dikeem naudu un tad noreisoja us Belgias semmi, tur no Kehnia Leopolda un zittahm dewigahm rohlahm sadabbuja 50 tuhst. prankus. Winsch jaw bij pulku scho nelaimigu behrnu fapirzis, tad par nelaimi no ta leela darba un puhlina fassimme un nomirre. Bet Janfohna teizamu darbu atkal usnehme bislaps Bonamjes un zehle 1846ta gadda beedribu, kas par 190 tuhst. prankeem masus Kineserus fapirke, kurreus sawada leela bahrinu nammâ, ko beedriba Kineseru juhrmallâ lifke us-taisiht, nowedde. Wifs bahrinu nams irr pilns schuhpulu un fillischu, kurreas masi Kinesereeschi preezigi leel sawus bafinus atskanneht. Behrni-nus kohpj 12 Deewabihjigi feewischli. Weena no schahm kohpejahm, kurreas wihrs missionars bijis, un no Kinesereem nosauts tappis, nonahkufe sawu eenaidneeku behrnineem par aukli buht; tas irr pehz muhsu Kunga un Pestitaja pawehleschanas darrihts. (Matt. Ev. 5, 44). Weens zits mahzitajs Wer-

ners (no Wahzsemmes) ustaisija Kineseru juhr-mallâ bahrinu nammu, preeksch ka winsch daschu deenu fapirke lihds 50 behrnu par 9 lihds 30 kap. gabbalâ, jeb masu Pestitaja bildi jeb kahdu paiji-nu! 1848ta gadda beedriba bij jaw 68 tuhst. 477 behrnus fapirkusi un liklufe kristiht un preeksch scheem nabbadsineem eeriktejusi 62 puischu un 134 meiteuu skohlas. Schi sawada behrnu andele ar weenu ispleschahs, un jaw dauds Kineseru mahtes irr sawus isaudsinatus un skohletus behrnus sah-luschas mihleht. Sprantschu semmê katru gaddu salassa naudu preeksch scheem nabbadsineem. Bre-tannê (Sprantschôs) kahda baggata gaspascha au-dsina leelu pulku tahdu pirktu Kineseru behrnu. Uk Kungs, swehti tahdu mihlestibas darbu un wedd tohs tumfiba un nahwes ehnâ staigadamus Kinese-rus drihs pee tawas atfischanas.

—Id.

➡ **Janna grahmata.** ➡

Jelgawâ pee Reihera dabbujama un drikketa Jelgawâ pee Steffenhagen un dehla:

„**Muhsu tehwsემmes apraktischana**“

un daschi peelikkumi ihsumâ fanemti. Gramati-na preeksch skohlahm un mahjahm. Ar weenu lantfahrtri. (Geseetas 70 pufslappas maksja 60 kap. sudr.).

Schi grahmatina us 13 pufslappahm isstahsta Kursemmi, us 9 pufslappahm Widsemmi, un us 3 pufslappahm Iggannu semmi; us 12½ pufslappahm Kursემmes, Widsemmes un Iggannu semmes grunti, gaisu un auglus; us 18 pufslappahm stahsta: 1) par tautu buhschanu, 2) kahdas tautas irr pasaulê, 3) par Ciropas tautahm un wallodahm, 4) par Latweeschem un Leischeem. Us 3¼ pufslappahm Latweeschu semmes kahrtes isstahstischana likta, un gallâ peeseeta: Latweeschu semmes lant-fahrte filla un bruhna drikketa, 13½ zellu garra un 8½ zellu platta. Skaidrakas sinas par scho grah-matu dohsim us preekschu.

*) Zittas masakas pahrtahschanas Kineseru semmê gandrihs wiffas teel ar nahwi apstrahpetas; bet behrnu nomaitaschana ar draudeschana no 60 pahtagas zirteeneem.

Sluddinaschanas.

Teem, kurreem irr Leepajas Spahrkaffes = Scheines un simes no weena rubl. no septiadesmit un no peezdesmit kapeikeem fudr. Leepajas Spahrkaffe (kraschanas = labde) darra sinnam: ka schi greibohst, til abtri zil ween warr, schihs Scheines atkal cemht prett jaunahm Scheinehm, un ka tee appafschrastiti Spahrkaffes waldineeki tamdehl itdeenäs libds 12tai Zuhntja deenai 1860, bes ween fwehtdeenäs un fwehtlös, no pulstien 12 libds 1 pufsdeenä Spahrkaffe buhs un schahs Scheines ismihš. Tas tamdehl tä irr jadarra, ka gaddijuschees wiltineeki, kas tahdus 1 rubeku-gabbalus blehdigi arri taiffijuschi un ar to laudis un Spahrkaffi peekrahpuschi.

Leepajas Spahrkaffes waldineeki us to rabbidami, tahdehl luhds, lai wiffi tee, kam tahdas blehdigas Scheines buhtu rohläs, tahs ne isdohd, bet paturr un atneff pee Spahrkaffes, ka tee to nelabbu Scheinu weetä warretu dabbuht labbas un derrigas Spahrkaffes Scheines. 1

Leepajā tai 12tä Aprili 1860.

Leepajas Spahrkaffes waldineeku appafschrastiti wahrdi.

Tuwu pee Rihgas pilfata daschadi dsimts femmes-gabbali, ar tahm us teem pascheem stahwedamahm ebfahm, un wiffu, kas turklat peederr, libds 3000 puhra-weetahm lohpä leeli, fur eeffsch tihrahm, richtigahm rohbeschahm atrohдахs dahrsa un arrama semme, plawas,

mefchs un arri weena dalka nobras, un par kurreem nekahdas nodobschanas now malfajamas, irr pahrdohdami, woi wiffi lohpä, woi arri masäs dalkäs pa puhra-weetahm, par dsintu ihpaschum. Pirzejt tohp luhgti, tahs tuwafas sinas un apluhloschanas ta femmes-ruffa dehl peeteiltees Rihgä, Leelajā smilschu eelä, Tie ma nammä, pee Adwofata kunga 1

J. G. Vielse.

Tai 24tä Maija mehuescha deenä Ditsch-Ilmas jaš muischä no jauna noturechs ubtrupi, kurrä wairaksholitajeem pahrdohs wiffadas derrigas leetas. 2

Us Keisera Majestetes, Patwaldineeka wiffu Kreewu walsts pawehleschannu

u. t. j. pr. u. t. j. pr. u. t. j. pr.

No Talses Aprinka-teefas us Sabilles brandwihna degga Strauffa aizinaschannu wiffi parradu deweji un parradneeki ta Sabille nomirruscha namneeka Kristawa Strauffa zaur scho grabmatu tohp ussainati ar sawahm praffischannahm un ismalfaschannahm tannit no liltä weenigä terminä, prohti tanni Stä Junija deenä 1860 usdoht; ja kahds ne slauhs un schi terminä tä ne darrihs, tad tahds ne ka wairš ne warrehs praffiht un ar tahdu darrihs pehz liffumeem. 2

Talsē tanni 22trä Aprili 1860.

Meerakungs v. Firds.

Registrators: A. Vogel.

Rabbibas un prezzu tirgus Rihgä tai 30. April un Leepajā tai 16. April 1860 gaddä.

M a l f a j a p a r :	Rihgä.		Leepajā.		M a l f a j a p a r :	Rihgä.		Leepajā.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu 175 libds	1	85	1	90	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses . 100	1	10	1	—
1/3 " (1 ") fweeschu 280 —	3	—	3	20	1/2 " (20 ") tabaka . 115	1	20	1	30
1/3 " (1 ") meeschu 160 —	1	70	1	75	1/2 " (20 ") schihtu appinu	2	70	2	30
1/3 " (1 ") ausu . 115 —	1	20	1	15	1/2 " (20 ") schab. zuhfu gaff.	2	55	2	—
1/3 " (1 ") sirnu 200 —	2	30	2	30	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mist.	1	75	1	80	1/2 " (20 ") bralka linnu	1	25	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet. 240 —	2	60	2	75	1 muzzu linnu schllu . . . libds	6	50	5	—
1/3 " (1 ") fweeschu mist.	3	60	3	25	1 " flku . . . 9,50 —	9	75	8	50
1/3 " (1 ") meeschu putrain.	2	30	—	—	10 puddu farkanas fahls . . .	4	80	4	50
10 puddu (1 birlawu) feena . 350	4	—	3	—	10 " baltas rupjas fahls . . .	4	80	4	50
1/2 " (20 mahrz.) fweesta 350 —	3	70	4	—	10 " " smalkas " . . .	4	80	4	50

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmassas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G Bläese, Zensor. Jelgawä, tai 2. Maijt 1860.

No. 78.